

Δ. ΕΝΟΤΗΤΑ 22

Η επιμέλεια του εαυτού

ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ, Τὰ εἰς ἑαυτὸν, 4.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀναχωρήσεις αὐτοῖς ζητοῦσιν ἀγροικίας καὶ αἰγιαλοὺς καὶ ὄρη, εἴωθας δὲ καὶ σὺ τὰ τοιαῦτα μάλιστα ποθεῖν.

Ὅλον δὲ τοῦτο ἰδιωτικώτατόν ἐστιν, ἐξόν, ἥς ἂν ὥρας ἐθελήσης, εἰς ἑαυτὸν ἀναχωρεῖν.

Οὐδαμοῦ γὰρ οὔτε ἡσυχιώτερον οὔτε ἀπραγμονέστερον ἄνθρωπος ἀναχωρεῖ

ἢ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, μάλισθ' ὅστις ἔχει ἔνδον τοιαῦτα, εἰς ἃ ἐγκύψας ἐν πάσῃ εὐμαρείᾳ εὐθύς γίνεται· τὴν δὲ εὐμάρειαν οὐδὲν ἄλλο λέγω ἢ εὐκοσμίαν.

Συνεχῶς οὖν δίδου σεαυτῷ ταύτην τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἀνανέου σεαυτόν·

βραχέα δὲ ἔστω καὶ στοιχειώδη ἃ εὐθύς ἀπαντήσαντα ἀρκέσει εἰς τὸ πᾶσιν λύπην ἀποκλύσαι καὶ ἀποπέμψαι σε μὴ δυσχεραίνοντα ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἐπανερχῇ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Επιζητοῦν ἐξοχικὰ σπίτια καὶ παραλίες καὶ βουνὰ ὡς καταφύγια γιὰ αὐτοὺς καὶ συνηθίζεις κι ἐσύ νὰ ἐπιθυμεῖς ἐντονα τέτοια πράγματα.

Ὅμως ὅλο αὐτὸ εἶναι πολὺ ἀφελές¹/ ἀνόητο, ἀφοῦ εἶναι δυνατόν, ὅποια ὥρα θελήσεις, νὰ καταφύγεις στὸν εαυτὸ σου.

Γιατί πουθενά (αλλοῦ) ὁ ἄνθρωπος δὲν καταφεύγει/ ἀποσύρεται με μεγαλύτερη ηρεμία καὶ χωρὶς ἀσχολίες/ ἐγνοιες

παρὰ στὴν ψυχὴ του, καὶ μάλιστα ὅποιος ἔχει μέσα του τέτοιες ἀρετές, που ἀν σκύψει σ' αὐτές ἀμέσως βρίσκεται σὲ ἀπόλυτη γαλήνη· καὶ γαλήνη δὲν ονομάζω τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν ἀρμονία.

Συνεχῶς λοιπὸν νὰ δίνεις στὸν εαυτὸ σου αὐτὴ τὴν καταφυγὴ καὶ νὰ τὸν ἀνανεώνεις·

ας εἶναι μικρὰ καὶ στοιχειώδη ἐκεῖνα που εὐθύς μόλις σου ἐρθοῦν στὸν νοῦ θα σου εἶναι ἀρκετὰ νὰ ξεπλύνουν κάθε λύπη καὶ νὰ σε στείλουν πίσω χωρὶς νὰ δυσανασχετεῖς με ἐκεῖνα στὰ ὁποῖα ξαναγυρνάς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΟΜΟΡΡΙΖΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Ἀναχωρεῖν, ἀναχωρεῖ, ἀναχωρήσεις < ἀνά+ χωρῶ: χώρος, χωρητικότητα, χώρα, χωρατό, υποχώρηση, συγχώρηση, περίχωρο, αποχωρητήριο, ἀναχωρητισμός, ἐγχώριος, ἐνδοχώρα, στενάχωρος/στενόχωρος, ευρύχωρος, ἀπλόχωρος, χωροφυλακὴ, χωροταξία κ.ά.

Ζητοῦσι < ζητέω, ὦ: ζήτημα, ζήτηση, ζητιάνος, ζητιανιά, ἀναζήτησις, περιζήτητος, συζητήσιμος, ἐξεζητημένος, ἀσυζητητί κ.ά.

Ποθεῖν < ποθῶ: πόθος, ποθητός, περιπόθητος, πολυπόθητος, ποθοπλάνταχτος, κ.ά

¹ Εἶναι χαρακτηριστικὸ των ἀπαιδευτῶν καὶ ἀφελῶν ἀνθρώπων

Εἶμι: οντότητα, ουσία, ουσιώδης, εξόντωση, αυτούσιος, απουσία, παρουσία, εξουσιοδότηση, αυτεξούσιος, ετυμολογία, ετυμολογία, εσθλός κ.ά.

Ἐθελήσης <ἐθέλω:θέληση, θέλημα, θεληματικός, εθελοντής, εθελοντισμός, εθελοντικός, εθελούσιος, αθέλητος, καλοθελητής, εθελότυφος, οικειοθελής κ.ά

Ἔχων <ἔχω: (θ. σεχ-, ἔχ-, σχ-, σχε->σχη-): ανακωχή, αποχή, άσχετος, άσχημος, ενοχικός, ἔξη, ἐξής, εξοχή, ἔξοχος, κατεχόμενα, κατοχικός, παροχή, πάροχος, περιεχόμενο, περιοχή, πολιοῦχος, ραβδούχος, σκηπτούχος, σχεδόν, σχέση, σχετικός, σχήμα, σχηματικός, σχολείο, σχολή, σχόλη, υπέροχος.

Γίγνεται<γίγνομαι (< γι-, ενεστωτικός αναδιπλασιασμός + θ. γεν-, με συγκοπή γν- + -ομαι. θ. γεν- γον-, γεν + πρόσφυμα -ε- >γενη-): γενεά, γενέθλιος, γένεση, γενέτειρα, γένος, γηγενής, γονίδιο, γονιός, γόνος, γυνή, διγενής, εγγονός, ενδογενής, εξωγενής, ευγενής, ευγενικός, νεογνό, πολυγονία, πρωτόγονος.

Λέγω: αναλογία, αναλογικός, απολογητικός, απολογία, απόρρητος, διάλεκτος, διάλεξη, διαλογικός, διάλογος, δυσλεκτικός, δυσλεξία, ἔλλογος, επιικός, επίλογος, επίρρημα, ἔπος, ιδιόλεκτος, κυριολεκτικός, κυριολεξία, λεκτικός, λέξη, λεξικό, λεξικογράφος, λεξιλόγιο, λεξιπενία, λογική, λογικός, λογοπαίγνιο, λόγος, μονολεκτικός, μονόλογος, ομολογία, παράλογος, παρρησία, πρόλογος, ρήμα, ρήση, ρητό (το), ρήτορας, ρητορικός, ρητός, ρήτρα, συνδιάλεξη, υπόλογος.

Δίδου < δίδωμι: δόση, δόσιμο, δότης, δοτική, δώρο, δωρεά, δωρητής, απόδοση, διάδοση, ασυδοσία, προδοσία, αντίδοτο, επιδοτήριο, ανέκδοτος, ανένδοτος, εκδότης, παραδοσιακός, αντίδωρο, αιμοδοσία, γνωμοδότηση, κληροδότημα, πατροπαράδοτος, χρηματοδότης, δωσίλογος, αδωροδόκητος, γενναιόδωρος κ.ά.

Ἀρκέσει< ἄρκω: αρκετός, διάρκεια, ανεπαρκής, ανεπάρκεια, αυτάρκης, αρκούντως κ.ά.

Ἀποπέμφαι< ἀπό +πέμπω: πομπός, πομπή, πομπώδης, διαπόμπευση, εκπομπή, παραπομπή αποδιοπομπαίος, παραπεμπτικό κ.ά.

Δυσχεραίνοντα > δύς +χείρ: δυσχέρεια, δυσχερής ευχέρεια, ευχερής. Χειροποίητος, χειρωνακτικός, χειραγωγήση, πρόχειρος, επιχείρημα, αυτόχειρας, αμφίχειρας κ.ά.